

WOJEWODA ŁÓDZKI

Łódź, dnia 27 czerwca 2025 r.

PNIK-I.4131.432.2025

Rada Miejska w Bełchatowie

Rozstrzygnięcie nadzorcze

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, 1572, 1907 i 1940)

stwierdzam nieważność

§ 3 uchwały Nr XIV/110/25 Rady Miejskiej w Bełchatowie z dnia 29 maja 2025 r. w sprawie przyjęcia "Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Miasta Bełchatowa na lata 2025-2028".

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 29 maja 2025 r. Rada Miejska w Bełchatowie podjęła uchwałę Nr XIV/110/25 w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Miasta Bełchatowa na lata 2025-2028”. Uchwała ta została doręczona organowi nadzoru w dniu 4 czerwca 2025 r.

Wątpliwości organu nadzoru wzbudziła treść § 3 uchwały, w którym określono termin wejścia w życie właściwy dla aktów prawa miejscowego, co spowodowało wszczęcie postępowania nadzorczego i skierowanie do Rady Miejskiej w Bełchatowie zawiadomienia z dnia 12 czerwca 2025 r. znak: PNIK-I.4131.432.2025, w którego uzasadnieniu organ przedstawił swoje zastrzeżenie.

Pismem z dnia 18 czerwca 2025 r. znak: WO-I.007.2.2025 Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej w Bełchatowie poinformował, że projekt uchwały uwzględniającej zastrzeżenia organu nadzoru wniesiony będzie do porządku obrad sesji Rady Miejskiej w Bełchatowie, która odbędzie się w sierpniu 2025 r.

Mimo powyższego oświadczenia organ nadzoru uznał za zasadne wydanie rozstrzygnięcia nadzorczego, z uwagi na wiążący go trzydziestodniowy termin do wydania stosownego aktu nadzoru, a tym samym wyeliminowanie z obrotu prawnego niezgodnego z prawem postanowienia przedmiotowej uchwały.

Organ nadzoru przedstawia następujące stanowisko w sprawie.

Podstawę podjęcia uchwały Nr XIV/110/25 Rady Miejskiej w Bełchatowie stanowił art. 7 ust. 1 pkt 9 i art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 87 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1292), zwanej dalej ustawą. Treść art. 87 ustawy, wskazuje, że zarząd województwa, powiatu lub wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza na okres 4 lat odpowiednio wojewódzki, powiatowy lub gminny program opieki nad zabytkami (ust. 1). Wojewódzki, powiatowy i gminny program opieki nad zabytkami przyjmuje odpowiednio sejmik województwa, rada powiatu i rada gminy, po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków (ust. 3). Programy są ogłaszane w wojewódzkim dzienniku urzędowym (ust. 4). Uchwała w sprawie programu opieki nad zabytkami nie jest aktem normatywnym w rozumieniu art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461), nie jest też aktem prawa miejscowego wymienionym w art. 40 ust. 1 i 2 ustawy o samorządzie gminnym. Z uchwały w sprawie programu opieki nad zabytkami nie można również wyprowadzić norm generalnych i abstrakcyjnych, które są cechą aktów prawa miejscowego. Charakter generalny posiadają normy, które określają adresata poprzez wskazanie jego cech, a abstrakcyjność normy polega na tym, że jej dyspozycja określająca postępowanie adresata ma zastosowanie w wielu powtarzalnych okolicznościach, nie zaś w jednej konkretnej sytuacji. Jak stwierdził Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 15 marca 2018 r., sygn. akt II SA/Gd 767/17: „(...) wprowadzenie uchwalenie programu opieki nad zabytkami ma charakter obligatoryjny, ale program taki nie ma statusu prawa miejscowego, ponieważ nie może stanowić samodzielnej podstawy rozstrzygnięć władczych względem jednostek spoza aparatu administracji publicznej (...)”. Samorządowe programy opieki nad zabytkami zaliczyć należy do przewidzianej w art. 13 pkt 10 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, kategorii „innych aktów prawnych” ogłaszanych w wojewódzkim dzienniku urzędowym, jeżeli tak stanowią przepisy szczególne. Takim przepisem szczególnym jest w tym przypadku art. 87 ust. 4 ustawy (vide: M. Cherka (red.), P. Antoniuk, F. M. Elżanowski, K. A. Wąsowski, Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Komentarz, Lex/el 2010; wyrok WSA w Olsztynie z dnia 11 lutego 2016 r., sygn. akt II SA/Ol 1412/15).

W § 3 przedmiotowej uchwały postanowiono, że uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od daty publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego. Tym samym określono termin wejścia w życie przedmiotowej uchwały w sposób przewidziany w art. 4 ust. 1 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, właściwy dla aktów normatywnych zawierających przepisy powszechnie obowiązujące, ogłaszanych w dziennikach

urzędowych. Należy podkreślić, że publikacja przedmiotowego programu w dzienniku urzędowym ma charakter wyłącznie informacyjny. Stąd też wyeliminowanie z obrotu prawnego powyższego przepisu uchwały spowoduje, że akt ten wejdzie w życie z dniem podjęcia i na podstawie art. 87 ust. 4 ustawy w związku z art. 13 pkt 10 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych powinien zostać ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego.

Wobec powyższego wydanie rozstrzygnięcia nadzorczego jest uzasadnione i należało orzec jak w sentencji.

Powyższe rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi (90-434 Łódź, ul. Piotrkowska 135), za pośrednictwem Wojewody Łódzkiego w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia. Skargę wnosi się w dwóch egzemplarzach.

WOJEWODA ŁÓDZKI

Dorota Ryl

Do wiadomości:

Prezydent Miasta Bełchatowa